

JAARPLAN 2024

Door:
Petra van der Horst
Annelies van der Woude
Ron Knipscheer

September 2023

Inhoudsopgave

Over de Koepel	pag. 3
Vorm en werkwijze van onze leden	pag. 3
De Koepel als klankbord, sparringpartner en adviseur van gemeentelijke advies- en cliëntenraden	pag. 4
De Koepel als informatiekanaal en verbinder	pag. 4
Financiële situatie in 2024	pag. 4
Inzet voor 2024	pag. 5
Ons dienstenpakket in 2024 op een rij	pag. 6

Over de Koepel

Wij zijn een vereniging van lokale advies- en cliëntenraden* die actief zijn in het sociaal domein en meedenken en adviseren vanuit het inwonersperspectief. Wij ondersteunen adviesraden met informatie, workshops, webinars en trainingen zodat zij hun werk als adviesraad zo goed mogelijk kunnen doen en de leef- en belevingswereld van inwoners bij de gemeente binnen kunnen brengen. Op dit moment zijn circa 250 adviesraden bij ons aangesloten. Dat is circa 70% van de Nederlandse gemeenten.

** Denk hierbij ook aan Wmo-raden, adviesraden sociaal domein, cliëntenraden Werk & Inkomen, participatieraden, platfora, wijk- en buurtraden, jongerenraden, ouderenraden en migrantenraden. Verder in deze tekst spreken wij over advies- en cliëntenraden.*

Als vereniging bewegen we mee met de behoeften van onze leden en stemmen we ons aanbod en ondersteuning af op hun behoeften. We bieden onze diensten tegen kostprijs aan.

Onze diensten hebben we verdeeld over 3 kerntaken:

1. We zijn een vindplaats voor relevante informatie over het sociale domein.

Via het ledengedeelte op onze website hebben onze leden toegang tot relevante artikelen en publicaties over tal van thema's en vraagstukken in het sociaal domein. Ook vinden leden hier handreikingen en advieswijzers die helpend zijn bij de uitvoering van hun werk als adviesraad(lid). Leden kunnen tevens alle webinars en kennissessies gratis bijwonen en sessies terugkijken die eerder bij ons hebben plaatsgevonden.

2. We inspireren advies- en cliëntenraden door kennis en verbinding

Met onze workshops en trainingen rusten we onze leden toe met kennis, inzichten en vaardigheden. Daarnaast bieden we - in samenwerking met o.a. onze kennispartners Movisie, Nederlands Jeugd Instituut en Vilans - een gevarieerd aanbod van webinars. Bij de onderwerpkeuze spelen we zo zoveel mogelijk in op actuele maatschappelijke vraagstukken en de behoefte onder leden. We bevorderen onderlinge uitwisseling en contact via (online) ledenontmoetingen en de jaarlijkse Hannie van Leeuwenlezing. Daarnaast inspireren we advies- en cliëntenraden door blogs te publiceren met vernieuwende onderwerpen die rechtstreeks betrekking hebben op wat speelt in het sociaal domein.

3. We zijn een gesprekspartner voor leden, wethouders en beleidsadviseurs

We fungeren als sparringpartner voor leden, lokale bestuurders en beleidsmedewerkers. Leden met korte, eenduidige vragen kunnen gratis bij ons terecht voor een telefonisch consult. Via de mail of het contactformulier op de website kunnen zij contact met ons zoeken. We bellen leden altijd terug en denken met ze mee. Op deze manier kunnen we maatwerk leveren, afgestemd op de situatie van de betreffende adviesraad. Indien van toepassing delen we telefonisch ervaringen die adviesraden elders hebben opgedaan, of we brengen leden onderling met elkaar in contact, zodat ze vanuit de praktijk kunnen vernemen hoe iets loopt.

Voor ons als Koepel is het onmogelijk om alle lokale verschillen te beschrijven, zowel vanwege de tijd die dit vergt als ook vanwege de snelheid waarmee dingen weer veranderen. Daarnaast zijn we ook voorzichtig met het delen van 'best practices', omdat wat in de ene gemeente goed werkt, in een andere gemeente en een andere context heel anders kan uitpakken. We willen geen normen stellen. Lokale praktijken - wat werkt wel/niet - wisselen we daarom vooral uit in de trainingen en de telefonische consulten.

Bij overige zaken bepaalt de omvang van het vraagstuk de kosten. Denk hierbij aan het verzorgen van een inspiratiesessie, of ondersteuning als procesbegeleider bij fusies van raden tot één brede adviesraad, of ondersteuning om tot een regionale overlegstructuur te komen. Om als advies- of cliëntenraad van echte meerwaarde te zijn, is een constructieve samenwerking met de gemeente essentieel. Daarom organiseren wij op regelmatige basis bijeenkomsten voor wethouders, beleidsmedewerkers en ambtelijk secretarissen. Ook fungeren wij voor hen als sparringpartner als zij willen nadenken over bijvoorbeeld een betere inbedding van de adviesraad in de gemeentelijke organisatie of de samenwerking gemeente-adviesraad.

De kracht van de Koepel ASD:

- Door intensief contact (zowel fysiek als online) met leden weten we goed wat er speelt binnen adviesraden en wat wensen en behoeftes zijn;
- We zijn een van de weinige partijen in Nederland met concrete diensten voor en expertise m.b.t. advies- en cliëntenraden sociaal domein;
- De Koepel informeert, adviseert en traint objectief en zonder winstdoelstelling;
- De Koepel benut de inzichten en waarnemingen opgedaan tijdens trainingen, workshops en inspiratiebijeenkomsten continue voor het nog beter en gericht ondersteunen van advies- en cliëntenraden;
- De Koepel weet goed hoe het er binnen gemeentes aan toe gaat en faciliteert constructieve samenwerking, mede door ook trainingen en bijeenkomsten te organiseren voor beleidsmedewerkers, wethouders en ambtelijk- secretarissen en ondersteuners.
- De Koepel wordt gefinancierd door haar eigen leden en is dus niet afhankelijk van externe bronnen.

Doorontwikkeling advies- en cliëntenraden en participatie op regionaal niveau

De vorm en werkwijze van gemeentelijke advies- en cliëntenraden varieert in toenemende mate waarbij er ook andere organisatievormen ontstaan. Kenmerkend echter blijft dat een groep inwoners in georganiseerd verband de gemeente adviseert vanuit inwonersperspectief in het algemeen en in toenemende mate vanuit het cliëntenperspectief in het bijzonder. De lokale raden adviseren niet alleen over zaken rondom bijvoorbeeld mantelzorg of jeugdhulp, maar ook steeds meer over andersoortige vraagstukken zoals gemeenschapsontwikkeling, inclusie en vraagstukken rond leefbaarheid en wonen. Naast de adviesfunctie op lokaal niveau hebben adviesraden te maken met wijk- en dorpsgericht werken. Adviesraden krijgen in toenemende mate op regionaal niveau te maken met het meedenken en adviseren over de

inkoop, maar ook over vraagstukken die voortvloeien uit landelijke bewegingen zoals het Integraal Zorg Akkoord. Dit brengt nieuwe vraagstukken en uitdagingen met zich mee. Als Koepel informeren we onze leden d.m.v. webinars, de nieuwsbrief en via maatwerktrainingen.

Financiële situatie in 2024

Het jaarplan 2024 wordt vertaald in de begroting van 2024.

Inzet voor 2024

Het dienstenpakket van 2023 zetten we voort. Vanzelfsprekend door de leden te informeren over de ontwikkelingen, veranderingen en vraagstukken die in 2024 (gaan) spelen en door de pas opgedane inzichten tijdens trainingen en gesprekken te delen met leden.

Specifiek zullen we aandacht besteden aan de te verwachten herziening van de Participatiewet. Daarnaast willen we in onze activiteiten nog meer specifieke aandacht besteden aan de behoeftes, ervaringen en belangen van mensen die gebruik maken van het sociaal domein, maar ook: wat is er nodig om meer cliënten te laten deelnemen in en te betrekken bij adviesraden? Tenslotte zullen we ook aandacht schenken aan de regionale processen als gevolg van het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Onze activiteiten voor 2024 op een rij:

Informeren, faciliteren, stimuleren, adviseren

- Het informeren, inspireren en motiveren van advies- en cliëntenraden zodat zij hun rol en taak met impact uitoefenen. Hiervoor maken we nieuwsbrieven, publiceren we prikkelende blogs en organiseren we online ledenontmoetingen, webinars en inspiratiesessies. Daarbij zijn de ledenontmoetingen en webinars uitsluitend voor leden bestemd en kosteloos. De inspiratiesessies van de landelijke organisaties waaronder kenniscentra, zoals LCR, Movisie, Vilans, NJI en VNG, zijn ook kosteloos en behalve voor leden - in beperkte mate - ook toegankelijk voor niet-leden.
- Leden stimuleren om hun advies- en signaleringsfunctie op vernieuwende wijze vorm en inhoud te geven, zodat inwoners(groepen) meer betrokken zijn en de adviezen van de advies- en cliëntenraad beter landen bij de gemeente. Met trainingen en workshops stimuleren we de kennisuitwisseling tussen advies- en cliëntenraden onderling.
- Ontwikkelingen delen. We vragen andere landelijke kenniscentra om belangrijke nieuwe ontwikkelingen en tendensen die relevant zijn voor advies- en cliëntenraden met ons te delen, zodat wij deze thema's en dossiers op kunnen nemen in onze online themadossiers.
- Trainingen en workshops voor adviesraden, wethouders, beleidsmedewerkers en ambtelijk secretarissen/ondersteuners, deels met open inschrijving en deels als maatwerk. Dit is een betaalde dienstverlening met een gereduceerd tarief voor leden van de Koepel.

Agenderen en signaleren

- De meerwaarde van collectieve inwonersparticipatie in het sociaal domein onder de aandacht brengen bij gemeentes. De gemeenten moeten hun verantwoordelijkheid nemen om degenen die deze participatie vormgeven, passend te faciliteren onder andere met een toereikend budget. Dit doen we door het organiseren van informatiebijeenkomsten voor wethouders en beleidsmedewerkers sociaal domein en voor ambtelijk secretarissen. Waar nodig zoeken wij het contact met de VNG om hen te attenderen op welke terreinen de facilitering en positionering van advies- en cliëntenraden verbeterd kunnen worden.

Ledenwerving/behoud

- Voor het binden en boeien van bestaande leden peilen we hun wensen en ondersteuningsbehoefte het hele jaar door: door het uitzetten van polls en door leden te bevragen als we hen ontmoeten bij trainingen, workshops en inspiratiebijeenkomsten etc.
- We brengen het aanbod van de Koepel regelmatig onder de aandacht van gemeentes en adviesraden die nog geen lid zijn.

Ons dienstenpakket in 2024:

Nieuwsbrieven: 6 per jaar

De nieuwsbrief biedt een selectie van actuele publicaties en thema's die spelen binnen het sociaal domein en specifiek van meerwaarde zijn voor adviesraden. Daarnaast vinden leden in de nieuwsbrief nieuws van de Koepel een kalender met activiteiten binnen het sociaal domein die interessant zijn voor adviesraden.

Mailingen t.b.v. onze activiteiten

Wekelijks of tweewekelijks ontvangen leden en volgers van de Koepel een mailing met een uitnodiging voor een specifieke webinar, workshop of training. Via deze mailing kunnen zij zich direct aanmelden.

Website

Op de website vinden bezoekers een overzicht van trainingen, bijeenkomsten en activiteiten van de Koepel én van externen die interessant zijn voor advies- en cliëntenraden. Leden kunnen via de website webinars terugkijken.

Thema's (alleen toegankelijk voor leden)

Op onze website vinden leden een overzicht van relevante publicaties en handreikingen onderverdeeld in ruim 50 thema's die van meerwaarde kunnen zijn in hun werk als advies- en cliëntenraadslid.

Hannie van Leeuwenlezing

Een keer per jaar organiseren we de Hannie van Leeuwenlezing voor leden en relaties van de Koepel. Er is een live-stream van de lezing voor leden die de lezing niet fysiek kunnen bijwonen. Een opname van de lezing is voor iedereen terug te zien via de website.

Blogs: 40 per jaar

Wekelijks publiceren we een gastblog van iemand die werkzaam is in het sociaal domein en/of relevante inzichten heeft voor advies- en cliëntenraden sociaal domein. De blogs verspreiden we ook via een mailing naar leden en volgers van de Koepel, bedoeld om thema's en inzichten onder de aandacht te brengen en om advies- en cliëntenraadsleden te inspireren.

Social media

Via onze LinkedIn-groep en Facebook-groep delen we wekelijks interessant nieuws, blogs, bijeenkomsten en trainingen en activiteiten van de Koepel en andere organisaties in het sociaal domein.

Polls: 2x per jaar

De polls worden uitgezet onder leden en zijn bedoeld om te inventariseren wat er leeft, welke vragen en uitdagingen er zijn, hoe advies- en cliëntenraden omgaan met bepaalde onderwerpen. Kortom: we halen vragen en ervaringen op door middel van polls en delen de uitkomsten ervan met leden (onderlinge kennisuitwisseling). De uitkomsten worden gedeeld met onze leden.

In 2024 willen we ieder geval peilen of leden openstaan voor een podcastserie bij de Koepel over de rol, taak en werkwijze van advies- en cliëntenraden. Afhankelijk van de uitkomsten kijken we hoe we daar wel/niet verder invulling aan gaan geven.

Online ledenontmoetingen: 3x per jaar

Leden laten weten dat ze het prettig vinden om op deze laagdrempelige manier ervaringen uit te wisselen met andere adviesraadsleden. Bovendien is er geen reistijd, wat meedoen makkelijker maakt. De online ledenontmoetingen vinden plaats via Zoom (een tool voor videogesprekken). De ontmoetingen worden in de vooravond gepland, duren maximaal 1,5 uur en er is per ontmoeting plek voor maximaal 12 deelnemers (maximaal 2 per adviesraad). Petra van der Horst is gespreksleider en deelt ook haar inzichten en ervaringen, onder meer gebaseerd op haar contacten met advies- en cliëntenraden.

Webinars: 8 per jaar

Omdat onze webinars tot nu toe erg goed bezocht worden, zullen we deze ook in 2024 blijven aanbieden rond relevante thema's in het sociaal domein, en alleen voor leden.

De webinars vinden plaats via Zoom. De webinars worden in de vooravond gepland, duren maximaal 1,5 uur en er is per webinar plek voor maximaal 100 deelnemers. Petra van der Horst (directeur van de Koepel) is gespreksleider. Onze webinars worden opgenomen, zodat leden ze ook nadien kunnen terugkijken.

Inspiratiesessies: 4-6 per jaar

Met onze kennispartners, zoals Movisie, Vilans, NJI en VNG, gaan we in 2024 weer een aantal inspiratiesessies programmeren over interessante thema's in het sociaal domein. Deze sessies zijn voornamelijk voor leden, maar ook in beperkte mate toegankelijk voor niet-leden. Via een link zijn de sessies naderhand door leden terug te kijken.

Telefonisch consult/beantwoorden van vragen leden

Leden kunnen ons vragen stellen ten aanzien van hun rol, samenwerking met de gemeente, ledenwerving, onderlinge samenwerking, etc. Onze bureaumedewerkers zijn graag bereid leden hierbij te adviseren/vragen te beantwoorden. De leden kunnen hun vraag per mail aan ons te stellen. Het gaat hierbij om enkelvoudige, algemene vraagstukken met een niet juridisch karakter die wij telefonisch met leden kunnen afhandelen. Vanzelfsprekend denken we ook mee over andersoortige vragen/situaties, maar dan kan het zijn dat we genoodzaakt

zijn om dit onder de betaalde dienstverlening te laten vallen of door te verwijzen naar specialisten.

Landelijk netwerk samenwerkingspartners sociaal domein

De Koepel beschikt over een uitgebreid netwerk van samenwerkingspartners die actief zijn in het sociaal domein. Hiermee onderhouden we contact ten behoeve van onze nieuwsbrieven, webinars, blogs, inspiratiesessies, etc.

Betaalde dienstverlening

Onze leden hebben de mogelijkheid om op aanvraag extra diensten in te kopen. Indien zij een specifieke vraag of behoefte hebben, dan kunnen zij contact opnemen met ons secretariaat (secretariaat@koepelasd.nl).

Onze secretariaatsmedewerker brengt leden vervolgens in contact met een trainer of adviseur die namens de Koepel contact opneemt en daarna desgewenst een offerte voor hen uitbrengt.

Het gaat hierbij om vier soorten dienstverlening:

- 1) **Trainingen en workshops** (open inschrijving/maatwerk).
We houden hierbij nauwlettend in de gaten op welke veranderende behoeften we kunnen inspelen. Zo merken we dat er meer belangstelling is om te adviseren vanuit cliëntenperspectief, hoe er meer cliënten deel kunnen nemen in een advies/cliëntenraad en leven er veel vragen hoe de advies- en cliëntenraad meer impact kan genereren,
- 2) **Communicatieadvies** (meedenken over een website en andere communicatiekanalen);
- 3) **Evaluatietraject** (Vanuit advies- en cliëntenraden of vanuit gemeentelijke zijde (of vanuit beide) kan er behoefte zijn te evalueren wat de meerwaarde is van de advies- en cliëntenraad en/of welke ontwikkel- en verbetermogelijkheden er zijn).
- 4) **Ondersteuning bij fusies of samenvoegen van raden** (o.a. meedenken over hoe een adviesraad in een heringedeelde gemeente eruit zou kunnen zien).